

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Bydgoszczy

LBY – 4101-014-02/2014

P/14/042

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Bydgoszczy

ul. Wały Jagiellońskie 12, 85-950 Bydgoszcz

T +48 52 567 58 00, F +48 52 567 58 60

lby@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/042 – Poszukiwanie osób zaginionych
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli - Delegatura w Bydgoszczy
Kontroler	Sławomir Kierat, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr 91169 z dnia 26 czerwca 2014 r. [dowód: akta kontroli str. 1-2]
Jednostka kontrolowana	Komenda Powiatowa Policji w Brodnicy, ul. Zamkowa 13, 87-300 Brodnica (dalej: „Komenda”).
Kierownik jednostki kontrolowanej	młodszy inspektor Mariusz Lewandowski – Komendant Powiatowy Policji w Brodnicy (dalej: „Komendant”). Poprzednio, tj. od 1999 r. do 15 lutego 2013 r. Komendantem był inspektor Andrzej Rogalski.

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia¹ pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność Komendy w zakresie poszukiwania osób zaginionych oraz identyfikacji nieznanymi zwłok i szczątków ludzkich (dalej: „NN zwłoki”) w okresie od 1 lipca 2012 r. do 30 czerwca 2014 r.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Komenda była organizacyjnie przygotowana do prowadzenia poszukiwań osób zaginionych i identyfikacji NN zwłok. Postępowania poszukiwawcze były w większości skuteczne i krótkotrwałe. Akcje poszukiwawcze prowadzono wspólnie z innymi podmiotami takimi m.in. jak Państwowa Straż Pożarna, Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe, z którymi podejmowano udaną współpracę.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały na:

- nieprowadzeniu poszukiwań osób małoletnich zakwalifikowanych do III kategorii, w ciągu pierwszych 30 dni od zawiadomienia o zaginięciu, przez komórkę właściwą do spraw nieletnich oraz niezapewnieniu udziału tej komórki organizacyjnej w poszukiwaniach osób małoletnich zakwalifikowanych do kategorii I lub II²,
- błędnym zakwalifikowaniu do kategorii niearchiwalnej dokumentów z 2012 r., stanowiących integralną część 11 teczek poszukiwań osób zakwalifikowanych do kategorii I (dwie) i II (dziewięć) oraz dokumentów stanowiących podstawę wszczęcia dziewięciu poszukiwań osób zaginionych zaliczonych do kategorii III, a następnie ich wybrakowanie i zniszczenie,

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Katalog osób zaliczanych do poszczególnych kategorii określa § 2 ust. 1 pkt 2-4 Zarządzenia Nr 124 Komendanta Głównego Policji z dnia 4 czerwca 2012 r. w sprawie prowadzenia przez Policję poszukiwania osoby zaginionej oraz postępowania w przypadku ujawnienia osoby o nieustalonej tożsamości lub znalezienia nieznanymi zwłok oraz szczątków ludzkich (Dz. Urz. KGP z 2012 r., poz. 29 ze zm.), zwane dalej „Zarządzenie Nr 124”.

- nieprowadzeniu, po upływie 30 dni od zawiadomienia o zaginięciu³, czynności poszukiwawczych zaginionego, jako osoby zaginionej kategorii II, mimo nieodnalezienia tej osoby, wcześniej zakwalifikowanej do kategorii III,
- niezarejestrowaniu, w jednej ze skontrolowanych spraw, zawiadomienia o zaginięciu osoby w ewidencji policyjnej oraz niesporządzeniu w pięciu przypadkach stosownej notatki urzędowej.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Przestrzeganie procedur regulujących postępowanie w przypadku zaginięcia osoby oraz identyfikacji NN zwłok

1.1 Przygotowanie organizacyjne

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą poszukiwanie osób zaginionych oraz identyfikacja NN zwłok, zgodnie z Regulaminem Komendy⁴, należały do zadań Wydziału Kryminalnego. Realizacja zadań wynikających z ustaw i innych aktów prawnych dotyczących nieletnich należała natomiast do zadań Wydziału Prewencji i Ruchu Drogowego.

Poszukiwaniami osób zaginionych oraz identyfikacją NN zwłok – według *Kart opisu stanowiska pracy* - zajmowali się dwaj detektywi z Wydziału Kryminalnego: jeden z pięcioletnim, a drugi z 10-letnim stażem w Policji. Obaj zostali przeszkoleni z problematyki poszukiwań osób zaginionych.

[dowód: akta kontroli str. 3-15]

W okresie objętym kontrolą, tj. od 1 lipca 2012 r. do 30 czerwca 2014 r., do Komendy zgłoszono zaginięcie 81 osób⁵. Poza ww. 81 sprawami w badanym okresie - do czasu zakończenia niniejszej kontroli na terenie działania Komendy pozostawały nie odnalezione trzy osoby (zgłoszenia przed okresem badanym, tj. z 6 marca 1998 r., 29 czerwca 2009 r. i 15 maja 2010 r.).

[dowód: akta kontroli str. 20-27]

Badaniami objęto 13 spraw dotyczących zaginięcia osób, w tym: cztery z 18 spraw dotyczących poszukiwań osób zaginionych kategorii I, a wśród nich trzy dotyczące małoletnich, jedną z 30 spraw poszukiwań osób zaginionych kategorii II oraz osiem z 33 spraw poszukiwań osób zaginionych kategorii III, a wśród nich siedem dotyczących małoletnich.

Nie odnotowano prowadzenia w badanym okresie poszukiwań obywateli polskich za granicą, porwań rodzicielskich oraz wykorzystywania systemu Child Alert⁶.

1. Wydział Prewencji i Ruchu Drogowego, właściwy w sprawach dotyczących nieletnich, nie wykonywał czynności poszukiwawczych osób małoletnich zakwalifikowanych do kategorii III w ciągu pierwszych 30 dni od zawiadomienia, ani też nie uczestniczył w poszukiwaniach małoletnich zaliczonych do I lub II

Ustalone
nieprawidłowości

³ W jednej ze skontrolowanych spraw.

⁴ Regulamin KPP w Brodnicy z dnia 15 grudnia 2006 r. – siedmiokrotnie zmieniany: 22.10.2007 r., 14.03.2008 r., 19.09.2008 r., 16.04.2009 r., 14/05.2010 r., 18.06.2012 r., 10.06.2013 r.

⁵ Dane pochodzące z rejestru zaginionych.

⁶ Child Alert jest systemem alarmowym, który w momencie uprowadzenia dziecka uruchamia zorganizowaną i natychmiastową akcję poszukiwawczą.

kategori. Wszystkie ww. czynności w badanym okresie wykonywali policjanci z komórki właściwej do spraw prowadzenia poszukiwań, tj. Wydziału Kryminalnego Komendy. Zgodnie z § 10 ust. 4 i 5 Zarządzenia Nr 124, czynności w ramach poszukiwań osób zaginionych, dotyczących małoletnich zakwalifikowanych do kategorii III, w ciągu pierwszych 30 dni od zawiadomienia o zaginięciu osoby wykonują policjanci komórki organizacyjnej do spraw nieletnich, a małoletnich zakwalifikowanych do kategorii I lub kategorii II - właściwe komórki organizacyjne do spraw prowadzenia poszukiwań, z udziałem komórki organizacyjnej do spraw nieletnich.

Według wyjaśnień asp. szt. Tomasza Krajewskiego Naczelnika Wydziału Kryminalnego, poszukiwania opiekuńcze w Komendzie prowadzi detektyw z Wydziału Kryminalnego. Wchodzi on w skład utworzonego przez Komendanta w 2011 r. zespołu zajmującego się zwalczaniem demoralizacji i przestępczości nieletnich oraz działań podejmowanych na rzecz nieletnich. Decyzję o realizacji poszukiwań osób małoletnich przez osoby zajmujące się poszukiwaniami z Wydziału Kryminalnego podjęto w celu usprawnienia obiegu dokumentów, jakości realizowanych czynności i rzetelności wykonywanych obowiązków w zakresie poszukiwań przez osoby posiadające doświadczenie w tej dziedzinie. W pionie prewencji jest bowiem tylko jedno stanowisko ds. nieletnich.

[dowód: akta kontroli str. 16-18, 77-78]

2. Na etapie doboru próby do kontroli ujawniono brak dokumentów 20 postępowań dotyczących poszukiwań osób zaginionych odnotowanych w rejestrze (24,7% wszczętych i prowadzonych w okresie od 1 sierpnia 2012 r. do 31 grudnia 2012 r.) Ww. dokumenty poddano archiwizacji, nadając im niewłaściwy symbol archiwizacyjny „BC” zamiast prawidłowego „B-5” (11 spraw) i „B-2” (dziewięć spraw), a następnie protokołem z 12 kwietnia 2013 r.⁷ zostały komisyjnie wybrakowane i zniszczone.

[dowód: akta kontroli str. 28-29, 99]

Zgodnie z Zarządzeniem Nr 124, dokumenty z wykonywanych czynności poszukiwawczych osób zaginionych zakwalifikowanych do kat. I i kategorii II gromadzi się w teczce poszukiwania, a kat. III – w teczce zbiorczej (§ 16). Po zakończeniu poszukiwania ww. dokumenty przekazuje się do archiwum (§ 18).

Według Zarządzenia Nr 93 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 grudnia 2007 r. w sprawie jednolitego rzeczowego wykazu akt Policji⁸, (dalej: „Zarządzenie Nr 93 MSWiA), teczkom osób poszukiwanych odnalezionych nadaje się kategorię archiwalną „B-5”, a dokumenty stanowiące podstawę wszczęcia poszukiwań i identyfikacji oraz czynności koordynacyjno-sprawdzające – kategorię „B-2”.

Zgodnie z Zarządzeniem Nr 45 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 maja 2008 r. w sprawie postępowania z materiałami archiwalnymi i dokumentacją niearchiwalną w archiwach wyodrębnionych podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji lub przez niego nadzorowanych⁹, brakowanie dokumentacji niearchiwalnej może nastąpić po komisyjnym dokonaniu oceny dokumentacji oraz wydzieleniu dokumentacji proponowanej do

⁷ Protokół brakowania dokumentacji niearchiwalnej kategorii „BC” nr 235, sporządzony wg wzoru określonego załącznikiem nr 11 do zarządzenia nr 920 Komendanta Głównego Policji z dnia 11 września 2008 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań w zakresie działalności archiwalnej w Policji (Dz. Urz. KGP z 2008 r. Nr 16, poz. 95).

⁸ Dz. Urz. MSW z 2008 r. Nr 1, poz. 1

⁹ Dz. Urz. MSW z 2008 r. Nr 9, poz. 42

zniszczenia, po czym dokonuje się protokolarnego zniszczenia dokumentacji niearchiwalnej.

Według wyjaśnień Zastępcy Naczelnika Wydziału Kryminalnego, odpowiedzialnymi za ten stan rzeczy są: asp. sztab. Witold Kamiński prowadzący te sprawy oraz nadzorujący podinsp. Zbigniew Narewski, pełniący do 30 kwietnia 2014 r. funkcję Zastępcy Naczelnika Wydziału Kryminalnego (w trakcie procedury odejścia ze służby).

[dowód: akta kontroli str. 30]

Przeprowadzone na polecenie Komendanta postępowanie wyjaśniające wykazało, że odpowiedzialnym za błędną kwalifikację archiwalną dokumentów oraz ich brakowanie i zniszczenie był asp. szt. Witold Kamiński prowadzący sprawę.

[dowód: akta kontroli str. 31-33]

Członkowie Komisji [...] ¹⁰ i Adrian Brdak zgodnie wyjaśnili, że przed zniszczeniem dokumentów, przewodniczący komisji Witold Kamiński przekazał informacje, że dokonał oceny materiałów i zakwalifikował je do zniszczenia. Z tego powodu nie dokonali oni weryfikacji akt uważając, iż ocena przewodniczącego była wystarczająca, bowiem posiadał on wiedzę i wieloletnie doświadczenie niezbędne do prawidłowego i rzetelnego dokonania weryfikacji treści dokumentów znajdujących się w teczce.

[dowód: akta kontroli str. 35-38]

Przewodniczący komisji zeznał m.in., że to on przygotował wykaz dokumentów przeznaczonych do zniszczenia i przez pomyłkę zakwalifikował ich część jako dokumentację niearchiwalną. Jego zdaniem dokumenty te miały niską wartość merytoryczną.

[dowód: akta kontroli str. 39-41]

Komendant wyjaśnił, że po przeprowadzeniu przez ww. komisję brakowania dokumentów niearchiwalnych oznaczonych symbolem „BC”, wydał zgodę na ich zniszczenie.

[dowód: akta kontroli str. 34]

Skutkiem ww. działań było bezpowrotne utracenie dokumentów archiwalnych oraz danych nieobjętych rejestracją.

1.2 Sprawowanie nadzoru nad prawidłowością prowadzonych poszukiwań

Opis stanu
faktycznego

Prawidłowość prowadzonych poszukiwań osób zaginionych weryfikowali: Naczelnik oraz Zastępca Naczelnika Wydziału Kryminalnego, którzy w kartach nadzoru lub na innych dokumentach znajdujących się w teczkach poszukiwań osób zaginionych dokonywali adnotacji co do sposobu prowadzenia postępowań.

W dwóch sprawach objętych badaniem adnotacji dokonywali również policjanci z Sekcji ds. Nadzoru Komendy Wojewódzkiej Policji w Bydgoszczy (dalej: „KWP”), którzy w ramach nadzoru ogólnego zapoznali się z dotychczasowym przebiegiem poszukiwań oraz udzielili wskazówek odnośnie dalszych czynności poszukiwawczych.

W dziewięciu teczkach poszukiwań osób zaginionych objętych kontrolą nie było kart nadzoru służbowego, wymaganych § 16 ust. 5 pkt 1 Zarządzenia Nr 124. Na innych

¹⁰ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) i art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1182) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie imienia i nazwiska. Wyłączenia tego dokonano w interesie osoby fizycznej.

dokumentach znajdujących się w ww. teczkach (telegramach, wydrukach z Krajowego Systemu Informacyjnego Policji, dalej: „KSIP”) były jedynie adnotacje Naczelnika Wydziału Kryminalnego lub jego zastępcy, świadczące o weryfikacji prawidłowości prowadzonych postępowań. Osoby poszukiwane zostały w tych przypadkach odnalezione w ciągu od jednego do czterech dni.

Nadkom. Tomasz Skoneczka Pierwszy Zastępca Komendanta w wyjaśnieniu podał, że Komendant lub jego Zastępca nadzorują sposób prowadzonych poszukiwań od etapu dekretacji zawiadomienia o zaginięciu, na którym wpisują ewentualne uwagi oraz zatwierdzają przyjętą wcześniej kategorię poszukiwań. W przypadku zakwalifikowania poszukiwanego do kategorii I informowani są telefonicznie o zaistniałej sytuacji i wówczas osobiście kierują poszukiwaniami, bądź wyznaczają funkcjonariusza Policji do koordynowania działań, zlecają zadania, podejmują decyzję o ewentualnym alarmie dla jednostki oraz żądają bieżącej informacji o działaniach. Ponadto o zaginięciu informowane są służby patrolowe podczas odpraw oraz poprzez komunikaty przekazywane za pomocą łączności radiowej przez dyżurnego jednostki.

[dowód: akta kontroli str. 19]

1.3 Działania związane z poszukiwaniami osób zaginionych

1.3.1. Przyjmowanie zawiadomień o zaginięciu osoby

1.3.1.1. Na podstawie wybranej próby 13 spraw dotyczących poszukiwań osób zaginionych ustalono, że funkcjonariusze przyjmujący zawiadomienia o zaginięciu ustalili – wszędzie tam, gdzie to było możliwe ze względu na zakres informacji podanych przez osobę zawiadamiającą – wszystkie dane wymagane Zarządzeniem Nr 124.

W dwóch badanych sprawach w teczkach poszukiwań nie było zawiadomień o zaginięciu. Zajmujący się w Wydziale Kryminalnym poszukiwaniami osób zaginionych asp. Paweł Pruszevicz wyjaśnił, że:

- w sprawie 4205/14 podczas rozmowy ze zgłaszającą, otrzymała ona telefon od syna z informacją, gdzie przebywają zaginieni małoletni. Niezwłocznie udano się z matką we wskazane miejsce, w którym zastano synów i przekazano matce za pokwitowaniem. Z tego powodu nie przyjęto zawiadomienia o zaginięciu oraz nie sporządzono notatki urzędowej, o której mowa w § 5 Zarządzenia Nr 124,
- w sprawie 3226/14 w miejsce zawiadomienia jest *Meldunek z Domu Dziecka* o samowolnym oddaleniu się wychowanka, który traktowany jest na równi z przyjęciem zawiadomienia o zaginięciu.

[dowód: akta kontroli str. 42-75]

1.3.1.2. Osobom zaginionym kategorie zostały nadane prawidłowo, tj. zgodnie z przesłankami kwalifikacji określonymi w § 2 pkt 2-4 Zarządzenia Nr 124. Były one adekwatne do zgromadzonych przy przyjęciu zawiadomienia danych. Kategorie zostały nadane przez policjantów przyjmujących zawiadomienia. W dwóch przypadkach, gdzie nie było przyjęcia zawiadomienia, kategorie nadali policjanci prowadzący poszukiwania w chwili rejestracji zawiadomień w ewidencji policyjnej.

[dowód: akta kontroli str. 77-93]

1.3.1.3. W 12 na 13 spraw objętych badaniem zawiadomienia o zaginięciu zostały zarejestrowane w ewidencji policyjnej, co było zgodne z § 5 ust. 1 Zarządzenia Nr 124. Osoby zaginione zostały zarejestrowane z podaniem wymaganych informacji, o których mowa w § 23 ust. 1 Decyzji Nr 125 Komendanta Głównego Policji z dnia

5 kwietnia 2013 r. w sprawie funkcjonowania Krajowego Systemu Informacyjnego Policji¹¹.

W ośmiu sprawach dyżurny Komendy sporządził wymaganą § 5 ust. 1 Zarządzenia Nr 124 notatkę urzędową zawierającą dodatkowe ustalenia i informacje uzyskane w trakcie przyjęcia zawiadomienia o zaginięciu osoby (w Komendzie praktykowano formę *Telegramu* do dyżurnych KWP i Komendy Głównej Policji, dalej: „KGP”).

Ustalone
nieprawidłowości

1. W jednej z 13 badanych spraw (1174/13 kat. III) stwierdzono brak rejestracji w KSIP zawiadomienia o zaginięciu osoby oraz rejestracji osoby zaginionej. Z wyjaśnień asp. Pawła Pruszevicza wynika, że dyżurny KPP Brodnica wprowadził zaginięcie osoby jako zdarzenie i omyłkowo nie zarejestrował w bazie KSIP (w dniu zgłoszenia zaginiony został odnaleziony).
2. W pięciu przypadkach (sprawy: 4205/14 kat. I, 9510/12 kat. III, 6/13 kat. III, 1218/13 kat. III oraz 3226/14 kat. III) nie sporządzono notatek urzędowych, o których mowa w § 5 ust. 1 Zarządzenia Nr 124. Przyczyną tego – wg wyjaśnień asp. Pawła Pruszevicza – było wprowadzenie przez dyżurnego KPP zaginięcia do systemu jako zdarzenie. Jednak opis wydarzenia zawarty w odpowiedzi na sprawdzenie (wydarzenie przekształcone ze zdarzenia SWD) zawierał dodatkowe ustalenia i informacje wymagane w notatce urzędowej.

[dowód: akta kontroli str. 76]

Zgodnie z § 5 ust. 1 Zarządzenia Nr 124 dyżurny jednostki Policji lub wyznaczony przez niego policjant niezwłocznie po przyjęciu zawiadomienia o zaginięciu osoby rejestruje to zawiadomienie oraz osobę zaginioną w ewidencji policyjnej oraz sporządza notatkę urzędową zawierającą dodatkowe ustalenia i informacje uzyskane w trakcie przyjęcia zawiadomienia o zaginięciu osoby.

1.3.2. Sposób i zakres prowadzenia poszukiwań

Opis stanu
faktycznego

1.3.2.3. We wszystkich badanych przypadkach, bez względu na kategorię osoby poszukiwanej, czynności poszukiwawcze były rozpoczęte niezwłocznie po przyjęciu zawiadomienia.

W 12 przypadkach badanej próby dokonano wszystkich czynności, o których mowa w Zarządzeniu Nr 124.

[dowód: akta kontroli str. 42-75]

Ustalone
nieprawidłowości

W jednej ze spraw (9510/12 kat. III – małoletni), po 30 dniach od przyjęcia zawiadomienia o zaginięciu nie zmieniono kategorii osoby poszukiwanej z III na II mimo, że w karcie nadzoru była adnotacja byłego Zastępcy Naczelnika Wydziału Kryminalnego KPP podinsp. Zbigniewa Narewskiego (odszedł ze służby) o tym, że w teczce należy gromadzić materiały dotyczące poszukiwań III kategorii, a po 30 dniach prowadzić poszukiwania jako kategorii II. Z dokumentów zgromadzonych w teczce poszukiwań wynikało, że podejmowane w tej sprawie (w okresie ponad czterech miesięcy od zgłoszenia) czynności polegały jedynie na zarejestrowaniu w bazie KSIP zawiadomienia o zaginięciu osoby oraz osobę zaginioną, wraz ze zdjęciem oraz na sprawdzaniu w miejscach prawdopodobnego pobytu zaginionej.

¹¹ Dz. Urz. KGP z 2013 r., poz. 29. Wcześniej kwestia ta została uregulowana w §42 decyzji Nr 167 Komendanta Głównego Policji z dnia 19 marca 2008 r. w sprawie funkcjonowania zestawu centralnych zbiorów informacji tworzących Krajowy System Informacyjny Policji (Dz. Urz. KGP z 2008 r., Nr 10, poz. 57 ze zm. - decyzja została uchylona z dniem 5 kwietnia 2013 r.).

W aktach sprawy nie było dokumentów potwierdzających podejmowanie czynności wymaganych dla poszukiwań osób zaginionych zakwalifikowanych do kategorii II.

Zgodnie z § 10 ust. 3 Zarządzenia Nr 124 czynności w ramach poszukiwań osób zaginionych zakwalifikowanych do kategorii III prowadzi się w ciągu 30 dni od dnia przyjęcia zawiadomienia o zaginięciu osoby, a następnie kontynuuje jako poszukiwanie osoby zaginionej kategorii II.

Odpowiedzialnym był policjant prowadzący poszukiwanie asp. szt. Witold Kamiński.

[dowód: akta kontroli str. 77-93]

Prowadzący w Wydziale Kryminalnym poszukiwania osób zaginionych asp. Paweł Pruszewicz wyjaśnił, że jego zdaniem omyłkowo po upływie 30 dni nie została zmieniona kategoria.

[dowód: akta kontroli str. 94]

1.3.2.4. W jednej ze zbadanych spraw Komenda wystąpiła Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji o porównanie wyodrębnionego materiału biologicznego DNA z bazą DNA NN zwłok. W sprawie 1855/13 kat. I w toku prowadzonych czynności po dwóch dniach od przyjęcia zawiadomienia o zaginięciu osoby zabezpieczono przedmioty użytku codziennego zaginionej, które po niespełna miesiącu przesłano do Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji celem oznaczenia materiału DNA i zarejestrowania w bazie. W pozostałych sprawach nie było wymogu pobrania i oznaczenia DNA.

[dowód: akta kontroli str. 77-93]

1.3.2.5. Zgodnie z § 17 ust. 1 Zarządzenia Nr 124 w przypadku nieodnalezienia osoby zakwalifikowanej do kategorii I policjant prowadzący poszukiwanie sporządza, co 3 miesiące w okresie pierwszego roku od dnia wszczęcia poszukiwań oraz po upływie kolejnego roku, analizę i ocenę wykonywanych w sprawie czynności poszukiwawczych wraz z wnioskami i planem dalszego prowadzenia poszukiwań. Analizy te i oceny powinny być przekazywane do Wydziału Kryminalnego komendy wojewódzkiej Policji właściwej ze względu na miejsce poszukiwań.

Na cztery badane sprawy dotyczące poszukiwań osób zakwalifikowanych do kategorii I, w dwóch przypadkach policjant prowadzący poszukiwanie sporządził analizę i ocenę wykonywanych w sprawie czynności poszukiwawczych wraz z wnioskami i planem dalszego prowadzenia poszukiwań. W sprawie 1855/13 nastąpiło to w dniu 18 marca 2013 r., tj. po niecałym miesiącu od chwili zgłoszenia, a w sprawie 1287/14 w dniu 17 marca 2014 r., tj. po ok. 1,5 miesiąca od chwili zgłoszenia. Ww. analiz nie przesłano do Wydziału Kryminalnego KWP, bowiem nie upłynął 3-miesięczny termin od dnia wszczęcia poszukiwań. W obu tych przypadkach odnaleziono zwłoki przed upływem ww. terminu.

W pozostałych dwóch sprawach osoby poszukiwane zostały odnalezione następnego dnia po zgłoszeniu o ich zaginięciu.

[dowód: akta kontroli str. 77-93]

1.4. Działania związane z identyfikacją zwłok NN

W badanym okresie odnotowano jedno zdarzenie związane z ujawnieniem NN zwłok (znak sprawy: 7660/13).

[dowód: akta kontroli str. 95]

W dniu 3 sierpnia 2013 r. Dyżurny Komendy przyjął zgłoszenie o znalezieniu zwłok niezidentyfikowanego mężczyzny. Przyczyna zgonu była nieznana, wstępne

czynności wykluczyły działanie osób trzecich. W Karcie nadzoru były dyspozycje Zastępcy Naczelnika Wydziału Kryminalnego co do dalszych działań.

Bezpośrednio po uzyskaniu informacji na miejsce udał się patrol rewiru dzielnicowych zabezpieczając miejsce zdarzenia do czasu przyjazdu grupy operacyjno-dochodzeniowej. Zwłoki wyłowiono na brzeg przy udziale Straży Pożarnej. Przesłuchano świadków, dokonano oględzin miejsca zdarzenia, zwłoki decyzją Prokuratora zabezpieczono.

Na miejscu znalezienia zwłok nie pobrano odbitek linii papilarnych palców rąk i dłoni. Z protokołu oględzin wynikało bowiem, że skóra na dłoni lewej i prawej w chwili oględzin była pomarszczona i odchodziła od kości.

W dniu 7 sierpnia 2013 r. Zakład Genetyki Molekularnej i Sądowej Katedry Medycyny Sądowej Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu przeprowadził sekcję zwłok i pobrał materiał biologiczny. Pobrano też materiał porównawczy od domniemanego ojca, i siostry matki denata – w celu przeprowadzenia badań DNA.

Ujawnienie NN zwłok zarejestrowano w ewidencji policyjnej zgodnie z § 34 ust. 1 pkt 2 Zarządzenia Nr 124. Z wydruku z bazy KSIP z 4.08.2013 r. wynikało, że osoba do której należały zwłoki nie figurowała jako osoba zaginiona.

Czynności identyfikacyjne były prowadzone na bieżąco i bez zbędnej zwłoki.

[dowód: akta kontroli str. 77-93]

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność Komendy w zbadanym obszarze.

2. Współpraca Policji z innymi podmiotami

2.1. Obieg informacji pomiędzy Policją, a NFZ, noclegowniami, szpitalami, itp.

W jednej z badanych spraw (1855/13 kat. I) występowano do Narodowego Funduszu Zdrowia (dalej „NFZ”) o informacje na temat korzystania przez zaginionego z jakichkolwiek świadczeń zdrowotnych na terenie kraju. Odpowiedź z NFZ o tym, że zaginiony w okresie wskazanym we wniosku nie korzystał ze świadczeń zdrowotnych, Komenda otrzymała dopiero po 43 dniach mimo, że we wniosku wskazano, iż sprawę należy potraktować jako bardzo pilną.

W dwóch innych przypadkach (1553/14 kat. III i 12006/13 kat. II) dokonywano sprawdzenia w szpitalu – z wynikiem negatywnym.

Według wyjaśnień nadkom. Tomasza Skoneczki Pierwszego Zastępcy Komendanta, obieg informacji pomiędzy Policją a przedmiotowymi instytucjami odbywa się w sposób sprawny. Szpitale, noclegownie czy izby wytrzeźwień udzielają informacji także telefonicznie. Natomiast odpowiedzi na kierowane zapytania do NFZ udzielane są w terminie od kilku do kilkunastu dni, co utrudnia współpracę związaną z wymianą informacji.

[dowód: akta kontroli str. 19]

2.2. Współdziałanie Policji z innymi podmiotami oraz koordynacja działań

W jednej ze zbadanych spraw (1287/14 – poszukiwania zwłok w rzece) współdziałano i korzystano z pomocy takich podmiotów (służb) jak Straż Miejska - penetracja terenu oraz Państwowa Straż Pożarna (dalej „PSP”) i Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe (dalej „WOPR”) w Brodnicy - poszukiwania wzdłuż brzegów rzeki oraz penetracja dna rzeki z udziałem pletwonurków (także pod lodem).

Nie dochodziło do sporów kompetencyjnych. W pierwszej fazie poszukiwań PSP odmówiła penetracji dna rzeki z uwagi na niebezpieczeństwo grożące pletwonurkowi (łód na rzece). W efekcie odnaleziono zwłoki po 5 tygodniach poszukiwań.

Z wyjaśnień nadkom. Tomasza Skoneczki wynikało, że współdziałanie Komendy z innymi podmiotami (WOPR, Straż Pożarna, Jednostka Wojskowa) odbywa się sprawnie. W zależności od potrzeb i możliwości ww. podmioty przekazują do dyspozycji Policji ludzi i sprzęt – na podstawie telefonicznych uzgodnień z poziomu Komendy. Działania poszukiwawcze koordynowane są przez Policję. Wyznaczony funkcjonariusz Policji (zazwyczaj z Kierownictwa Komendy) zleca zadania poszczególnym służbom i instytucjom w zależności od ich możliwości oraz na bieżąco określa kierunki tych działań w zależności od zaistniałej sytuacji.

Z dalszych wyjaśnień nadkom. Tomasza Skoneczki wynikało, że:

- nie prowadzono wspólnych szkoleń lub ćwiczeń z ww. podmiotami w zakresie poszukiwań osób zaginionych,
- Komenda ma wiedzę na temat rozlokowania grup ratowniczo-poszukiwawczych (np. WOPR ma siedzibę na terenie działania Komendy i w razie potrzeby współdziała z Policją).

[dowód: akta kontroli str. 19]

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena
częstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Komendy w zbadanym obszarze.

3. Skuteczność prowadzonych poszukiwań w świetle uregulowań prawnych

W badanej próbie nie odnotowano przypadków, w których nie podejmowano działań poszukiwawczych z uwagi na brak podstaw prawnych do ich przeprowadzenia. W szczególności nie było przypadków niewystępowania do Wydziału Techniki Operacyjnej (dalej: „WTO”) KWP w Bydgoszczy o ustalenie: bilingów rozmów wchodzących i wychodzących z telefonu osoby zaginionej, lokalizacja logowania telefonu komórkowego do stacji bazowej sieci, numerów IMEI telefonów komórkowych, które współpracowały z kartą SIM osoby zaginionej.

W pięciu przypadkach zwracano się do WTO KWP w Bydgoszczy o ustalenie tego rodzaju danych, tj.:

- w sprawie 1855/13 kat. I wysłano telegram do WTO KWP w Bydgoszczy – prośbę o ustalenie adresów IP logowania na konto portalu facebook.com. (użytkownik korzystał z gier na portalu internetowym). Uzyskano informację zwrotną (telefoniczną) – zarówno WTO KWP w Bydgoszczy, jak i BTO KGP w Warszawie nie były w stanie ustalić adresów IP logowania. W ramach czynności operacyjnych zabezpieczono dysk twardy komputera zaginionego, który przekazano do WTO KWP w Bydgoszczy;
- w sprawach 3333/13 i 3334/13 kat. I wystąpiono do WTO KWP w Bydgoszczy o uruchomienie lokalizacji abonenta telefonu zaginionych małoletnich. Tego samego dnia, po niezwłocznym uruchomieniu lokalizacji abonenta, która potwierdziła miejsce przebywania poszukiwanych, zatrzymano zaginione i przekazano rodzicom;

- w sprawie 1553/14 kat. III wystąpiono do WTO KWP w Bydgoszczy o wykonanie ustaleń telekomunikacyjnych (połączeń oraz miejsca logowania) – tego samego dnia uzyskano rejestr połączeń;
- w sprawie 5556/13 kat. III wystąpiono do WTO KWP w Bydgoszczy o wykonanie ustaleń telekomunikacyjnych (połączeń oraz miejsca logowania) oraz o ustalenie ostatniego kontaktu radiowego dla wskazanego numeru telefonu. Tego samego dnia uzyskano telefoniczną informację z WTO KWP na temat ostatniego logowania – działanie okazało się skuteczne;
- w sprawie 6/13 kat. III wystąpiono do WTO KWP w Bydgoszczy o wykonanie ustaleń telekomunikacyjnych (połączeń oraz miejsca logowania) – zaginionej odnaleziono tego samego dnia.

Z wyjaśnień nadkom. Tomasza Skoneczki wynikało, że o ile możliwości techniczne na to pozwalają, Komenda występuje do Wydziałów Techniki Operacyjnej o ustalenie telekomunikacyjne, które to ustalenia w znacznej mierze przyczyniają się do odnalezienia zaginionych. Ponadto nadkom. Tomasz Skoneczka wyjaśnił, że nie było przypadku, aby WTO odmówił wykonania ustaleń telekomunikacyjnych w przypadku osoby zaginionej, o ile pozwalały na to możliwości techniczne. Zaznaczył jednak, że jego zdaniem podstawy prawne związane z ustaleniami telekomunikacyjnymi są niejasne i nie do końca doprecyzowane.

[dowód: akta kontroli str. 19]

Ocena
częstkowa

Najwyższa Izba Kontroli odstępuje od oceny Komendy w badanym obszarze.

IV. Wnioski

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹², zwanej dalej „ustawą o NIK”, wnosi o:

1. Zapewnienie wykonywania czynności w ramach poszukiwań osób zaginionych, dotyczących małoletnich zakwalifikowanych do kategorii III, w ciągu pierwszych 30 dni od zawiadomienia o zaginięciu, przez komórkę organizacyjną do spraw nieletnich, a małoletnich zakwalifikowanych do kategorii I lub II – przez właściwą komórkę do spraw poszukiwań, z udziałem komórki organizacyjnej do spraw nieletnich.
2. Zapewnienie właściwej archiwizacji dokumentów związanych z poszukiwaniem osób zaginionych.
3. W przypadku nieodnalezienia w ciągu 30 dni od dnia przyjęcia zawiadomienia o zaginięciu osoby zakwalifikowanej do kategorii III, dokonywanie zmiany kategorii na II i kontynuowanie czynności poszukiwawczych osoby zaginionej przewidziane dla tej kategorii.
4. Niezwłoczne, po przyjęciu zawiadomienia o zaginięciu osoby, rejestrowanie tego zawiadomienia oraz osoby zaginionej w ewidencji policyjnej oraz sporządzanie w każdym takim przypadku notatki urzędowej, o której mowa w § 5 ust. 1 Zarządzenia Nr 124.

¹² Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Bydgoszcz, dnia października 2014 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy
kontroler:
Sławomir Kierat
doradca ekonomiczny

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy
Dyrektor
Barbara Antkiewicz

.....
Podpis

.....
Podpis